

Źródła zagrożeń ucznia

I. Współczesne zjawiska zagrożeń

-trudności ze znalezieniem własnej formuły życia w okresie niepewności i fundamentalnych zmian
-w ostatnich latach przestał istnieć świat stałych obyczajów, wzorców zachowań i wartości, konsekwencją jest brak oparcia w rodzicach, autorytetach oraz duże poczucie bezsilności i niekompetencji dorosłych, nieobecność dorosłych w doświadczeniach i przeżyciach dzieci i ludzi młodych oraz przyjmowanie przez młodzież dorosłego modelu życia
-powszechność oraz oswojenie młodzieży z doświadczeniami związanymi z kontaktami ze środkami psychoaktywnymi
-brak pozytywnych wzorców i ideałów, agresywna presja kultury używek i ich użycia, wszechobecna reklama zachęcająca do tego by wypić, zapalić

II. Zjawiska ze sfery psychospołecznej:

- samotność młodzieży, niski poziom więzi,
- problemy indywidualne związane z okresem dojrzewania, typ osobowości,
- brak partnerskiego stosunku dorosłych do ludzi młodych,
- zagubienie ludzi młodych w okresie intensywnych przemian społeczno – gospodarczych ,
- deficyt umiejętności wychowawczych rodziców,
- zerwanie kodu komunikacyjnego dorosłych i młodzieży,
- niska wartość własnej aktywności młodzieży,
- zanik kontaktów i więzi rodzinnych.

III. Zjawiska sfery społeczno – ekonomicznej, rynkowej:

- wzrost dostępności alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- zubożenie społeczeństwa, powiększanie się środowisk biedy,
- procesy marginalizacji społecznej,
- wzrost ekspansywności rynkowej producentów i handlowców,
- bezrobocie, w tym również bezrobocie wśród młodzieży,
- problemy materialne związane z założeniem własnej rodziny,
- trudności finansowe instytucji wychowawczych.

IV. Zjawiska ze sfery obyczajowości i kultury:

- przyzwalanie na picie przez dorosłych,
- presja dotycząca osiągnięcia sukcesu,
- wpływ lansowanych w mediach i przez dorosłych wzorców konsumpcji,
- brak wyrazistych wzorców życia,
- zanik tradycyjnych modeli norm i wartości,
- brak alternatywnych wobec picia i zażywania narkotyków, dostępnych form spędzania wolnego czasu,
- uzależniająca kultura zdominowana przez filozofie i promocję konsumpcji,
- reklama alkoholu w mediach,
- panujący coraz powszechniej model kultury doraźnej przyjemności,
- naiwne koncepcje wolności.

V. Zjawiska ze sfery organizacyjno – prawnej:

- nieprzestrzeganie prawa, bezradność instytucji chroniących ład społeczny.

Charakterystyka sygnałów u dziecka, które może być ofiarą

Dziecko **poddawane przemocy fizycznej** może:

- mieć siniaki niewiadomego pochodzenia, oparzenia, sińce pod oczami czy inne obrażenia. Jeśli dziecko podaje wyjaśnienia, brzmią one wiarygodnie albo za każdym razem są inne;
- unikać kontaktów społecznych albo wydawać się wycofane;
- zachowywać się agresywnie: bić się z innymi dziećmi, niszczyć albo wyrzucać rzeczy;
- wyglądać na zaspane albo przemęczone, mówić o kłopotach ze snem bądź nocnych koszmarach; wyglądać na przestraszone w obecności rodziców, innych dorosłych;
- wyglądać na przygnębione lub smutne, często płakać;
- często kłamać, kraść
- zachowywać się w taki sposób, z którego już wyrosło – na przykład ssać kciuk albo kiwać się.

Starsze dziecko lub nastolatek może demonstrować inne zachowania, będące sygnałami przemocy fizycznej:

- nadużywanie substancji psychoaktywnych, ryzykowne zachowania seksualne, próby samobójcze;
- zaburzenia jedzenia;
- inne zachowania o wysokim stopniu ryzyka (jazda z dużą szybkością, sporty ekstremalne).

Dziecko, **wykorzystywane seksualnie** może:

- bać się określonej osoby albo określonych miejsc;
- reagować w sposób niezwykle lub nieoczekiwany na pytanie, czy było przez kogoś dotykane;
- okazywać nieuzasadniony lęk przed badaniami lekarskimi;
- rysować obrazki, które przedstawiają akty seksualne lub wydają się nadmiernie skoncentrowane na tych częściach ciała, które mogą uczestniczyć w aktywności seksualnej (genitalia, piersi, usta, odbył);
- wyglądać na niezwykle zajęte albo nadmiernie skoncentrowane na genitaliach oraz seksualnych czynnościach i słowach;
- uciekać;
- moczyć się lub zanieczyszczać pościel (jeżeli dziecko przedtem tego nie robiło).

Charakterystyka sygnałów u dziecka, które może być ofiarą

Dziecko, które jest **ofiara przemocy emocjonalnej** może:

- mieć trudności z zaprzyjaźnianiem się, unikać robienia różnych rzeczy wspólnie z innymi dziećmi;
- wyglądać na bardzo przestraszone lub przygnębione;
- ciągle się czegoś domagać albo być bardzo posłuszne;
- zachowywać się jak osoba dorosła, na przykład matkować innym dzieciom;
- zachowywać się, jakby było młodsze niż jest, na przykład ssać kciuk, kiwać się, uderzać głową o ścianę;
- moczyć się lub zanieczyszczać pościel;
- wykazywać opóźnienia w rozwoju fizycznym bądź emocjonalnym;
- dokonywać prób samobójczych.

Dziecko, które **jest zaniedbywane** –sygnały:

- dolegliwości, dziecko pozbawione opieki dentystycznej;
- spadek wagi albo nieadekwatne przybieranie na wadze;
- brak nadzoru osób dorosłych;
- częste nieobecności w szkole;
- sytuacje gdy dziecko potrzebuje okularów, ale ich nie ma;
- sytuacje, gdy jest okropnie brudne i nieuczesane;
- używanie alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.

Źródło: Program profilaktyki Zespołu Szkół w Krzymowie.